

драма, например в „Шакунтала“ – и наистина би било много любопитно, ако се установи, че циганите, които във всички времена са били незначителни актьори и са участвали в малки пиеси, са донесли от Изток някаква примитивна драма за магьосник, който най-накрая бива измамен от своя зъл демон. До известна степен подобен е сюжетът на „Баитал Пачиси“ или „Викрам и Вампирът“³⁷², заимстван или основан на древни предания, и съгласно законите за причината и следствието циганите, предвид техните познания за магията и в качеството им на практикуващи артисти, по всяка вероятност са имали някакъв род Фаустова пиеса. Във всеки случай тази идея може да се окаже ценна за някой изследовател.

Циганите в Англия – онези от „стария сорт“ – смятат връзката за обувки за вид амулет или защита. Много от тях мислят, че да те фотографират носи нещастие, но ако онзи, който получи фотографията, даде насреща връзки за обувки или чифт ширити, нищо лошо не може да се случи.

Д-р Ф. С. Краус в своята любопитна творба „Сполуката, късметът и орисията в народните вярвания на южните славяни“ (Виена, 1886 г.) разграничава понятията фетиш и амулет. „Фетишът – заявява той – се отличава с това, че е местообиталище на дух закрильник. Докато амулетът е само символ на една повисша сила“, ще рече на сила, чието внимание се привлича от или чрез него към вярващия или владелеца. Това обаче, както и разликата между идолопоклонничеството и почитта към образи, символизиращи по-висши същества, е без всякакво значение за съзнанието на множеството (а в този случай това са всички). Амулетът може да „почива върху по-възвишени идеи, докато фетишът стои здраво на земята“, но щом и двата се разглеждат като носещи късмет и щом например се вярва, че една

³⁷² „Баитал Пачиси“ („Baital Pachisi“ или „Vetala Panchvimshati“, „Двайсетте и пет истории на Баитал“) или „Викрам и Вампирът“ („Vikram and The Vampire“) – сбирка от индийски приказки и легенди, написани първоначално на санскрит. Подобно на арабската „Хиляда и една нощ“ отделните приказки съставляват един общ разказ – б. пр.